

El hurgón mágico - Robert Coover

Robert Coover (Iowa, 1932) és un dels escriptors actuals que més han reeixit en la utilització del relat curt com a vehicle de la investigació literària. L'edició dels seus primers relats, publicats per primera vegada l'any 1969 i traduïts amb el títol d'*El hurgón mágico*, ens proveeix de l'excusa perfecta per reflexionar sobre la vigència de l'experimentalisme i, més concretament, sobre la punta de llança del postmodernisme anomenada Robert Coover.

Un dels fragments més citats d'aquest llibre tan citat és el pròleg dedicat a Cervantes. Fent seu l'objectiu de l'autor del *Quixot*, Coover aspira a «sintetitzar el que no és sintetitzable», a combatre «esquemes de pensament adolescents i formes d'art esgotades» amb «noves complexitats». I quines són aquestes complexitats? L'estil Coover és fruit de la combinatòria: els seus relats més característics no tenen inici, nus i desenllaç, sinó una bateria calidoscòpica de nusos que se superposen i s'anul·len entre si i que fan avançar la narració en més d'un front. El conte no és, doncs, una mera possibilitat de l'acció, sinó un ventall de situacions que admeten diferents registres, diferents interpretacions i, naturalment, diferents finals explícits. Amb l'adveniment de les accions simultànies i incompatibles, és el concepte de temps (de ritme, de progressió, de narració tal com l'entendem des de fa mil·lenis) el que entra en crisi.

Aquesta manera personal que té Robert Coover de construir els seus relats es pot incorporar tant a esquemes narratius coneguts com a guions propis. En el primer cas, l'autor aplica la seva tècnica de (des)muntatge a arguments universals com el de Hansel i Gretel o el del conte de la lletera. Llegint aquests relats, el lector té la sensació que Coover ha descobert els materials (mítics, transcendents, pornogràfics) ocults rere la narració tradicional del conte: se'ls ha apropiat. En canvi quan Coover és autor no sols del muntatge sinó també de l'argument, el lector accedeix a una nova manera de concebre la creació literària. Els contes esdevenen, llavors, reculls d'accions serialitzades, de possibilitats (versemblants o no) del que pot succeir a un empleat que cada dia puja en ascensor a la feina, dels perills que sotgen les noies que treballen de cangur. En aquests textos Coover converteix la quotidianitat en amenaça i excel·leix en aquesta barreja de còmic i obscè que configura el territori del grotesc. Però el recull inclou també un tercer tipus de conte, en el qual Coover renuncia al seu mètode (des)constructiu i es limita a escriure una sola història cada vegada.

El hurgón mágico és un llibre que haurien de llegir totes les persones interessades en la literatura contemporània. Com a primer recull de contes, és un catàleg de les maneres de narrar que Coover aniria desenvolupant en llibres posteriors. En altres paraules, conté el germen de les seves obres completes.

L'argument lineal no és una convenció històrica, sinó la manera de narrar que més s'adiu amb la concepció que els éssers humans tenim del temps. Per això la tècnica de muntatge simultani que utilitza Coover no és pròpiament una alternativa a

l'estructura narrativa tradicional, sinó tan sols una variació reeixida, que podem situar amb altres transgressions efímeres com moltes de les que poblen les avantguardes. Al costat d'aquests pretesos «cops de timó», altres narradors han actuat de manera més modesta -més respectuosa- i han aconseguit conciliar continuïtat i originalitat. Em refereixo a contistes com E.M. Forster, Juan José Arreola, Julian Barnes, Milan Kundera, Ethan Canin, capaços de commoure el lector sense necessitat de transgredir el sentit del temps. El mateix Robert Coover és autor de peces memorables incloses en aquest mateix recull, com els relats del mag i el del vianant atropellat, que el fan digne de figurar al costat dels autors citats.